

KVALITETSPROGRAM FÖR

Flemingsbergsdalen

UTFORMNINGSPRINCIPER FÖR STADENS ALLMÄNNA PLATSMARK

Huddinge

Kvalitetsprogram för Flemingsbergsdalen. 20.02.17

Kvalitetsprogrammet har tagits fram under hösten 2019 - våren 2020 av en arbetsgrupp bestående av representanter för kommunens projektgrupp och Fabege, WA-fastigheter samt Landskapslaget.

Huddinge Kommun:

Therése Ingerdal
Ida Larsson

Fabege:

Therese Friedman
Christian Hermelin

Landskapslaget:

Annelie Landin
Mia Lindblad
Eirini Farantatou
Lii Tiemda
Ameli Hellner

WA-Fastigheter

Niclas Wennberg

Foto Landskapslaget och Huddinge Kommun där ej annat anges.

KVALITETSPROGRAM FÖR **FLEMINGSBERGSDALEN**

Utformningsprinciper för stadens allmänna platsmark

INNEHÅLL

- **INLEDNING**
- **ÖVERORDNADE KVALITETSPRINCIPER**
- **ALLMÄN PLATS**
 - Stadscentrums platser, stråk & gränder
 - Parker
 - Dagvattenmiljöer
 - Gator och stråk

Illustration ur Planprogram för Flemingsbergsdalen

"Flemingsbergsdalen ska bli en sjudande stadsdel med internationell atmosfär som lever stora delar av dygnet. Stadsdelen ska vara ett nav för hela Flemingsberg och en mötesplats för alla som lever och verkar här.

Det ska bli en varierad, dynamisk och multifunktionell plats som skapar möjligheter för kreativitet och attraherar morgondagens talanger."

Vision. Planprogram Flemingsbergsdalen. 2019-10-21

INLEDNING

Kvalitetsprogrammet har upprättats av Huddinge kommun som ett underlag till Planprogram Flemingsbergsdalen. Kvalitetsprogrammet utgör ett samordnande dokument för den övergripande utformningen av Flemingsbergsdalens allmänna platsmark.

BAKGRUND

Flemingsbergsdalen avses utvecklas till en integrerad stadsdel med möjligheter till nya arbetstillfällen, handel, nöjen, kultur, bostäder, samhällsservice och studieplatser inom högre utbildning. I utveckling av Flemingsbergsdalen integreras grönska som en naturlig del av stadsdelen. Parker, platser och gatumiljöer utformas för att gynna den lokala biologiska mångfalden och möjligheten för arter att förflytta sig. Utvecklingen av stadsdelen är en del av arbetet med att förverkliga Flemingsberg som regional kärna och för att utveckla ett samlande stadscentrum för Flemingsbergs olika delområden.

Flemingsbergsdalens närhet till resecentrum innebär att stadsdelen utvecklas i ett mycket gott kollektivtrafikläge. Detta ger förutsättningar för att utveckla en hög täthet i kombination med fokus på hållbar mobilitet. Enligt visionen i planprogram Flemingsbergsdalen ska stadsdelen planeras som en grönskande stad med ett högt antal bostäder och arbetsplatser. Denna befolkningstäthet avses att ge förutsättningar för att skapa en aktiv stadsdel med ett varierat utbud, som lever över en stor del av dygnet. Under fortsatt stadsutvecklingsarbete kan det finnas behov av att fördjupa och precisera kvalitetsprogrammet då programförslag detaljeras och preciseras.

SYFTE

Kvalitetsprogrammet är framtaget i syfte att utgöra ett samlande underlag för Flemingsbergsdalens allmänna platsmark. Programmet redogör för hur kvaliteter på allmän platsmark ska utvecklas för att uppnå visionen för stadsdelen Flemingsbergsdalen.

Programmet ska ligga till grund för till fortsatt arbete med gestaltning av stadsdalens allmänna platsmark. Både i form av gestaltningsprogram och liknande som tas fram i fortsatt arbete samt för projekterings- och planeringsarbete som berör allmän platsmark.

STATUS

Programmet är en del av planhandlingarna och ska ligga till grund för miljögestaltning, projektering samt för förvaltning av anläggningar inom planområdet.

Kvalitetsprogrammet baseras på

- Planprogram för Flemingsbergsdalen. 20.02.19.
- Hållbarhetsprogram för stadsutvecklingsprojekt Flemingsbergsdalen. 20.02.19.
- Flemingsberg 2050 - där kunskap och kreativitet möts i södra Stockholm. Mars 2018.

ÖVERORDNADE KVALITETSPRINCIPER

I planprogram samt hållbarhetsprogram beskrivs på ett övergripande sätt kvaliteter som ska vara styrande för fortsatt utveckling av stadsdelen Flemingsbergsdalen.

Stadsplaneringen ska bidra till likvärdiga livsvillkor i hela staden och till att öka tilliten och det sociala kapitalet. Det gäller att tillgodose behoven av väl gestaltade, trygga offentliga rum som kan utgöra arenor för kulturliv, för att ses och mötas. Grönska ska integreras i stadens allmänna platser och den lokala biologiska mångfalden ska stödjas.

I kvalitetsprogrammet redogörs för de överordnade kvaliteter som ska gälla för stadsdelens allmänna platsmark dvs gator, stråk, platser, torg och parker. De överordnade kvalitetsprinciperna är en sammanfattning av vad som beskrivs i planprogrammet och ska genomsyra fortsatt planering.

EN SAMLANDE STADSDEL

Flemingsbergsdalen ska bli en samlade stadsdel för både boende och verksamma i Flemingsberg samt besökare från hela regionen.

Stadsdelens torg, parker och gator ska utformas för att kunna fungera som gemensamma, trygga och sociala mötesrum för alla i staden. Sammankopplande stråk ska stärka kopplingarna mellan Flemingsbergs olika delar. Rese- och stadscentrum utvecklas med ett varierat utbud av funktioner, service och handel. De gemensamma platserna är grunden för stadens sociala liv. Dess utformning och innehåll spelar en central roll för att möjliggöra ett rikt och levande stadsliv med platser som stödjer och faciliterar gemenskapen i det allmänna. Genom trygga platser för många olika aktiviteter, upplevelser och funktioner kan integrerande mötesplatser och målpunkter för människor med många olika intressen och möjligheter skapas.

LEVANDE STADSROM MED EN VARIERAD PULS

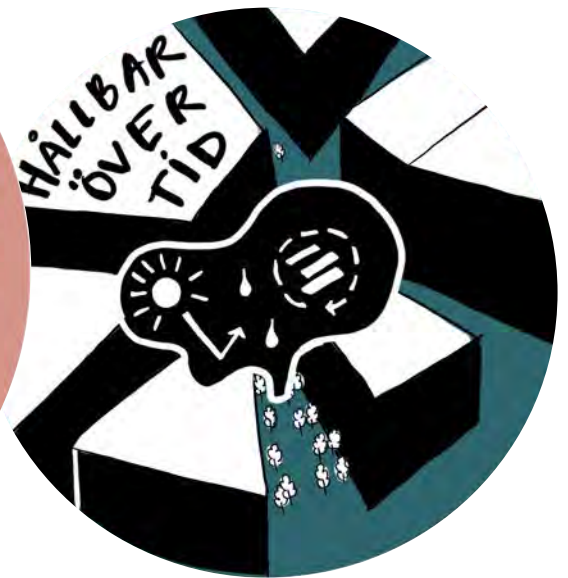
Det kollektivtrafikhäna läget ger goda förutsättningar för att utveckla en tät stad med varierat innehåll och tillräckligt många boende, besökare och verksamma för att möjliggöra ett varierat, aktivt och levande stadsliv. Stadens platser ska både ge möjlighet till och uppmuntra vistelse och aktiviteter över dygnet

såväl som över året. Olika platser kan ha olika tempo och komplettera varandra upplevelse- och innehållsmässigt. Hela staden ska leva och kännas trygg, men alla delar måste inte vara lika välbefolkade över en lika stor del av dygnet. På utvalda platser kan pulsen och intesiniteten vara högre exempelvis Lilla torget och Centrala torget/resecentrum. Här ska lokaler och funktioner understödja ett aktivt dag- och nattliv. På andra platser ska man kunna hitta lugn och avskildhet exempelvis i den centrala Närparken.

EN INSPIRERANDE STADSMILJÖ

Flemingsbergs många kulturer ska återspeglas i det offentliga rummet och tillsammans med näringslivets globala inriktning bidra till att ge stadsmiljön en internationell prägel. Stadens innehåll av konst, kultur och vetenskap ska synliggöras. Kulturella mötesplatser och konstnärlig gestaltning är viktiga beståndsdelar i skapandet av attraktiva livsmiljöer och fungerar som en inkluderande kraft som för människor samman.

Flemingsbergsdalen får ett nytt innehåll som stärker denna stadsdel som kärna för hela Flemingsberg. Alla i Flemingsberg, både befintliga och nya boende/verksamma ska kunna känna tillhörighet till den stad som utvecklas. Stadens många kulturer kan inspirera utvecklingen av stadens platser. Funktioner, service och handel ska erbjuda både kommersiella och icke kommersiella målpunkter, riktade till människor i olika åldrar, med olika intressen och förutsättningar.

Stadens platser ska kunna användas till både fest och vardag, för både lek, umgänge, aktiviteter och upplevelser. Det lekfulla, roliga, lite galna och tillfälliga ska uppmuntras. Detta kan vara förenings-, konst-, kultur- eller vetenskapsevenemang initierade av stadens aktörer. Aktiviteter i stadsrummen kan faciliteras av aktörer i omgivande byggnader. Funktioner i bottenvåningar kan flytta ut och synas i platser och på trottoarer. Folkhälsa ska uppmuntras genom att platser, stråk och parker utformas för att underlätta och uppmuntra till rörelse i vardagen.

EN MÄNSKLIG STADSMILJÖ

Människans behov och sätt att uppleva staden ska vara i fokus. Platser och stråk ska ges en mänsklig skala, vara välkomnande, tillgängliga och utformas ur ett ögonhöjds perspektiv. Skalan närmast marken bryts ned upplevelsemässigt och detaljningsnivån ökas. Varma material som trä och växtmaterial används i stadsrummen för att väga upp mot hårda material som sten, betong och glas i byggnader. Stadsgrönnska ger rekreativa och ekologiska mervärden samt bidrar till att ta ned höga byggnaders skala till en mänsklig nivå som gör att en vistelse i staden upplevs trivsamt. Det ska vara roligt och lätt att vistas länge på stadens platser. Alla stadens platser ska vara vackra och välkomnande för alla, även om alla inte väljer att vara på alla platser.

EN GRÖNSKANDE STAD MED SAMMANHÄNGANDE STRUKTUR SOM GYNNAR BIOLOGISK MÅNGFALD

En mångfald av kvalitativa rekreativsmöjligheter som även gynnar den lokala biologiska mångfalden ska erbjudas i stadsdelen. Omgivande natur- och kulturmiljöer ska enkelt kunna nås med trygga, grönskande stråk där gående och cyklister prioriteras. En sammanhållen grönsstruktur utvecklas med hjälp av stadsgrönnska som gynnar den lokala biologiska mångfalden.

Ekosystemtjänster lämpliga för det urbana kontextet ex pollinerings-tjänster ska säkras genom mångfunktionella ytor. Vatten ska vara ett återkommande inslag och bidra till både vistelsekvaliteter och ekosystemtjänster.

ROBUST, FLEXIBELT OCH HÅLLBART ÖVER TID

Det gemensamma livet i en stad sker i stadens rum. Stadens platser behöver därför utvecklas dynamiskt efter medborgarnas behov så att den sociala sammanhållningen vårdas och stärks allteftersom staden utvecklas och förändras. Stadens rum ska tåla en högfrequent användning över en stor del av dygnet. Eftersom utbyggnaden kommer att ske under en lång period ställs höga krav på flexibilitet. Stadsrummen bör ha en långsiktig robusthet som gör det möjligt att ändra användning och funktion över tid. Delaktighet och engagemang från medborgare ska uppmuntras genom möjlighet att påverka innehållet i de offentliga rummen. Stadsrummen ska utformas för att klara framtida klimatutmaningar, t ex i form av ökad nederbörd.

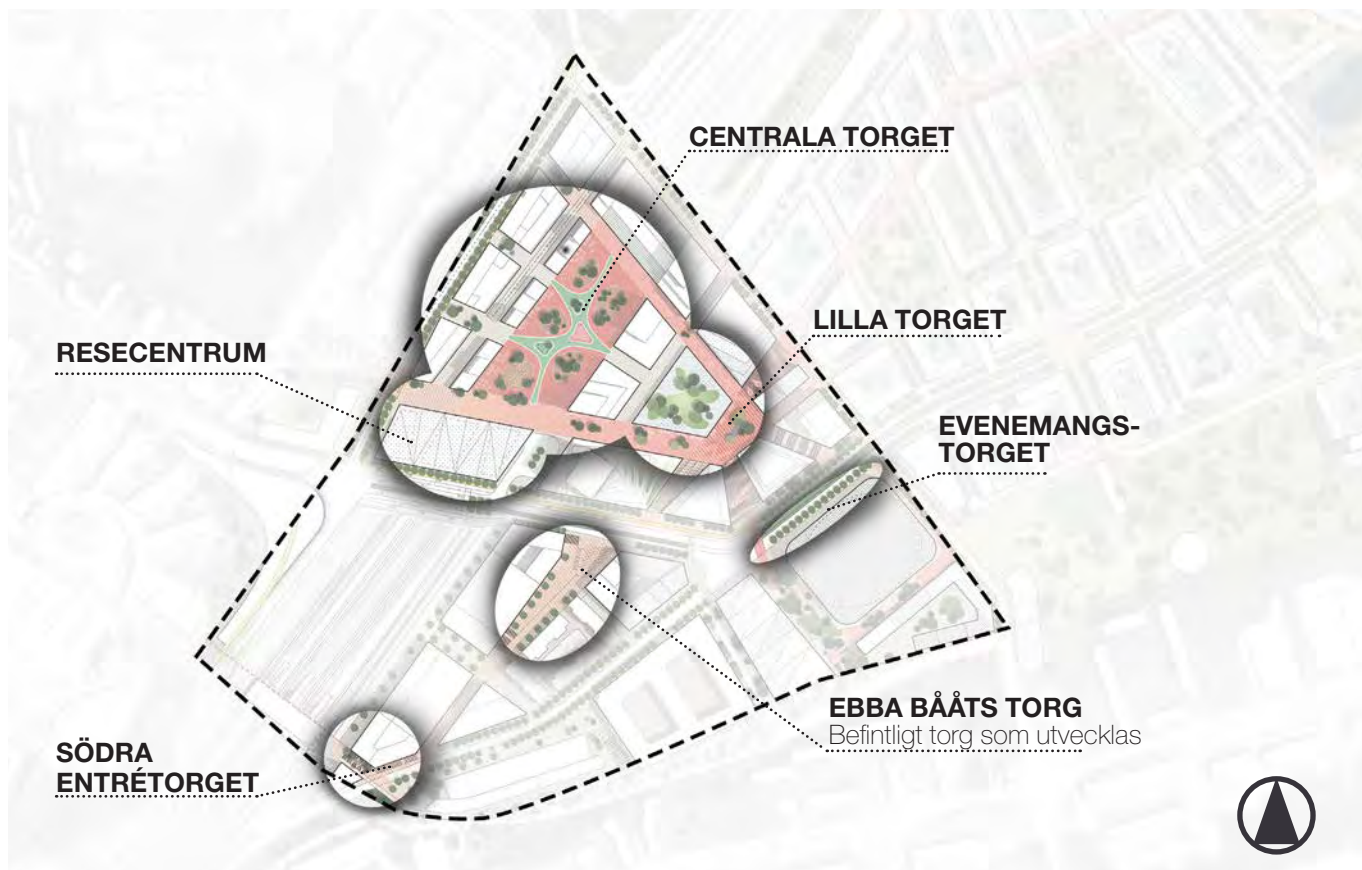

ALLMÄN PLATS

I denna del beskrivs den nya stadsdelens allmänna platser dvs de gator, stråk, platser, torg och parker som utgör de gemensamma stadsrummen. Stadsrummen beskrivs utifrån de kvaliteter och karaktärer som ska utvecklas i fortsatt stadsbyggnadsprocess.

När staden växer ska den utformas för att kunna möta både samtidens behov och framtidens utmaningar. Stadens rum ska kunna ge förutsättningar för social samhörighet på stadsnivå och bidra till gemenskap. Aktiverande platser kan stödja möjligheten till rörelse i vardagen. En sammanhängande grönstruktur som gynnar den lokala biologiska mångfalden ska integreras. Kultur, konst och grönska ska synliggöras och ges förutsättningar att blomstra. Stadens rum ska på olika sätt stödja och möjliggöra ett levande stadsliv där rekreation, sinnlighet, variation och upplevelserikedom ger grunden för ett gott vardagsliv.

Stadens centrala och gemensamma rum ska väcka nyfikenhet, stimulera sinnen och stödja ett bärkraftigt näringsliv. Stadens kunskapsintensiva och kreativa näringar och Flemingsbergs många kulturer ska speglas i utformningen och bidra till att stadens invånare kan känna igen sig. Tillsammans bidrar de till en identitet som särskiljer Flemingsberg och som invånarna kan känna sig stolta över.

STADSCENTRUMS PLATSER, STRÅK & GRÄNDER

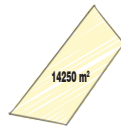
Stadscentrum med resecentrum blir den samlade kärnan för Flemingsbergsdalen och för Flemingsberg som helhet. Här erbjuds ett varierat utbud och en mångfald av upplevelser både ute och inne. Tillsammans bidrar detta till att göra stadscentrum till en gemensam, inbjudande mötesplats med möjligheter för ett aktivt stadsliv över en stor del av dygnet. Stadscentrum knyter genom sin sammankopplande bebyggelsestruktur och gemensamma rum/funktioner ihop Flemingsberg både fysiskt och socialt.

I stadscentrum är det lätt att orientera sig och stadsrummens storlek, innehåll och form gynnar sociala möten. I det offentliga rummet och de angränsande bottenvångarna kompletteras den storskaliga bebyggelsestrukturen med en småskalig, mer varierad och mjukare karaktär. Det finns en god tillgång till grönska, vistelse- och rekreativa värden. Publika stråk och rum utformas med stor omsorg för att bidra till identitetsskapandet i området.

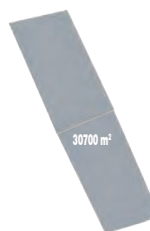
CENTRALA TORGET

CENTRALA TORGET
storleksjämförelse

KUNGSTRÄDGÅRDEN,
STOCKHOLM
storleksjämförelse

Centrala torget är Flemingsbergsdalens huvudtorg och en del av Flemingsbergs entrémiljö. Torget kompletterar den rörelsetäta miljön vid resecentrum och erbjuder platser för vistelse, evenemang och olika typer av aktiviteter. Här möjliggörs ett aktivt stadsliv över en stor del av dygnet. Graden av aktivitet växlar mellan vardag, helg eller stärks av tillfälliga event som höjer platsens puls.

Centrala torget utformas som ett flexibelt, mångfunktionellt stadsrum. Det ska upplevas spännande, dynamiskt och bjuda in till lite längre vistelse både vid festliga evenemang och till vardags. Som en central plats i staden ska torget ges en tydligt särskiljande identitet och möjliggöra en mångfald av funktioner som gynnar och aktiverar stadslivet. Genom torgets utformning, innehåll och de aktiviteter som möjliggörs här ska områdets kunskapsintensiva näringsliv speglas. Det kulturella arvet från de många länder som finns representerade i Flemingsberg ska synliggöras. Inspiration till att utveckla en internationell karaktär kan hämtas från de många kulturer som finns representerade i Flemingsberg.

Stor vikt ska läggas vid att skapa småskaliga rumsligheter som bryter ned skalan i det stora torgrummet och dess omgivande höga byggnader till en mänsklig, mer intim skala. En varm, inbjudande känsla kan stärkas genom att hårda material som

Konstnärlig
utsmyckning,
Millenium Park,
Chicago.

Spiegeltak, Marseille.

"Frizon", Umeå. Projekt för jämställda
vistelsestör, i samverkan med unga
tjejer. Tyréns, fotograf Andreas Nilsson.

En inspirerande stadsmiljö

Konst, kultur och grönska ska få ta plats på torget och bidra till att ge identitet och upplevelsevärden, gärna roliga, uppseendeväckande eller snackisar. Det kan vara tillfälliga eller permanenta inslag. Torgets utformning ska involvera och engagera besökare i alla åldrar. Vattenspel, ljuskonst, handel som får ta plats i utemiljön berikar. Möjligheter för föreningar och aktörer att ta ut en del av sin verksamhet i den publika miljön aktiverar. För att ge förutsättningar för en mångsidig användning kan torgets karaktär varieras i olika delar så att det fungerar både som ett vistelse-, aktivitets- och parktorg.

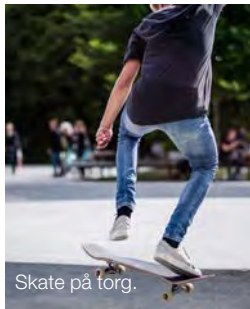
Konstnärliga element med variation i innehåll och
över dygnet, kan lyfta fram det oväntade och lekfulla.
Millenium Park, Chicago.

Parktorg med flexibla ytor för tillfälliga aktiviteter, konst, kultur, vetenskap som kan bidra till att skapa en aktiv mötesplats. Träd och växtbäddar bryter ned platsen i mindre rumsligheter. Jack Poole Plaza, Vancouver.

Tillfällig konst, is-skulptur.

Skate på torg.

Parkour på torg

En aktiverande målpunkt och en engagerande samlingsplats

Centrala torget utformas med flexibla ytor som kan erbjuda ett varierande och engagerande innehåll över dygnet och året. Funktioner som ger möjlighet till lekfullhet, rörelse eller samlade aktiviteter initierade av lokala aktörer kan locka många olika människor och bidra till att aktivera staden. Möjlighet till olika funktioner sommar och vinter ger dragningskraft alla månader och bidrar till att det centrala torget kan fungera som en samlade gemensam mötesplats hela året.

Ett flexibelt stadsrum för fest och vardag

Centrala torget ska fungera lika bra till vardags som för festival, marknad eller kulturfestival. En bra referens på detta är Kungsträdgården där den stora platsen är nedbruten i mindre rumsligheter där man kan gå på festival, äta sin medhavda lunch, umgås eller ta en paus i solen. Körsbärstråden bidrar till identitet och en grönskande karaktär. Vattnet skapar en karaktäristisk samlingsplats.

Schackspel i Kunsträdgården - en central plats som fungerar lika bra till vardags som för fest .

En del av torget kan vara mer grönskande och erbjuda lugnare vistelseytor.

sten och betong varvas med mjuka som trädetaljer i möbler och ett varierat växtmaterial. Kantzonerna utformas med särskild omsorg om material och detaljer. Funktioner i bottenvåningarna ska samspela med torget. Detta för att bidra till att skapa en inramning av aktiva bottenvåningar som är belysta kvällstid. Möjligheten för aktörer i omgivande byggnader att ta plats i utemiljön bör uppmuntras för att bidra till att aktivera stadslivet.

Ljussättning kan skapa stämning, trygghet och glädje. Den ska bidra till en behaglig atmosfär som lyfter torgets identitet och särskiljer eller accentuerar dag och kvällsupplevelsen. Flexibel ljussättning kan enkelt förändras och är därför ett bra sätt att synliggöra konst, kultur, vetenskap och variera upplevelser i stadsmiljön över tid. Utformning av torgets element som helhet ska beakta möjligheten att skapa en god ljudmiljö.

Några värden som torget bör erbjuda rum för är:

- Vistelseytor/mötesplatser, inbjuder till långvarig vistelse för både små och stora sällskap.
- Torghandel, stora tillfälliga evenemang för konst, kultur eller stadens aktörer.
- Uppträdanden, scen (tillfällig /permanent).
- Vädskydd för del av torget.
- En grönskande inramning (träd, växtbäddar).
- Vatten, konstnärliga och skulpturala element med stark egen karaktär (landmärken).
- Goda solförhållanden, behaglig vindmiljö (uteserveringar /publika vistelseytor).
- Låga, små paviljonger som bryter ned skalan för service som café och restaurang.
- Aktivitets-/lekfulla ytor som stödjer ett aktivt nyttjande ex. skridskor, boule, parkour, skate.
- Klimatreglering. Ytor med växtbäddar och träd som minskar lokala värmeöar.

RESECENTRUM

Visualisering resecentrum, ur planprogram Flemingsbergsdalen.

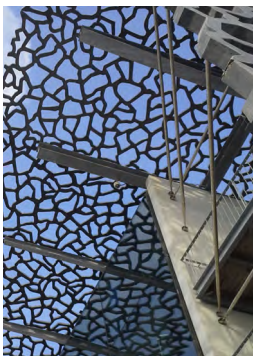
Resecentrum utgör ett nav för hela Flemingsberg. Detta är stadskärnans viktigaste entrépunkt och en betydelsefull reseknutpunkt för södra Stockholm. Här ska förutsättningar för ett mycket aktivt stadsliv ges, med många människor i rörelse över en stor del av dygnet. Miljön ska upplevas tydlig, identitetsstark och trygg.

Resecentrum ska planeras för att klara stora flöden av människor och samtidigt fungera som en välbesökt och levande målpunkt med ett varierat utbud av service, handel och övriga funktioner. Inbjudande vistelseytor med nära kopplingar mellan inne och ute väver samman resecentrum med det centrala torget och stråk till övriga Flemingsberg.

Resecentrum och dess närmiljö ska ges en tydligt unik identitet som sticker ut karaktärsmässigt både regionalt och internationellt. Flemingsbergs många kulturer, de kunskapsintensiva och kreativa näringarna och Flemingsbergs grönskande innehåll ska speglas i platsens och byggnadens identitet.

Några värden som resecentrum bör erbjuda är:

- Ett varierat innehåll av service och vistelsemöjligheter som gör resecentrum till både en lättförståelig reseknutpunkt och en inbjudande målpunkt.
- God och nära sammankopplad kontakt mellan ute och inne som förenklar rörelsen mellan kollektivtrafikslag och målpunkter.
- Känsla av internationell karaktär och en byggnad med stark egen identitet.
- Väderskydd för de mest centrala delarna för att skapa en attraktiv miljö året runt.
- Mycket god orienterbarhet med tydlig skyltning, god belysning och gena samband.
- Ytkrävande funktioner som cykelparkering ska hanteras i nära anslutning till resecentrum. Stadsdelens fokus på hållbart resande ska synas. Cykelparkering med tilltalande design, väderskydd, service m.m. ska placeras på strategiska platser.
- Anpassning för stora mängder människor.
- Klimatreglering. Ytor med växtbäddar och träd som minskar lokala värmeöar.

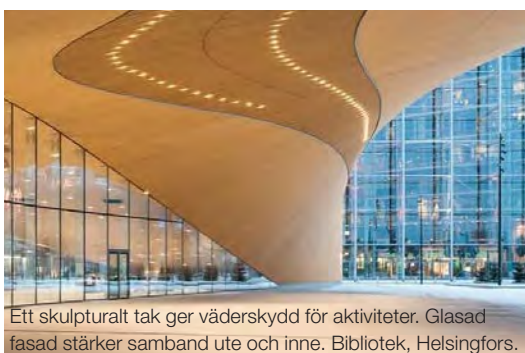

Cykelparkering med service och fördröjande skyffallsyta, Köpenhamn.

Centrala stationen, Rotterdam. En identitetsstark byggnad som utformningsmässigt är nära sammankopplad med omgivande torg.

Ett samlande nav som ska erbjuda ett varierat innehåll och utbud, med vistelseytor som faciliterar ett flöde av resenärer samt inbjuder till att stanna upp. Flemingsbergs många kulturer ska återspeglas i karaktären för denna viktiga entréplats och bidra till att skapa ett resecentrum/entré med en stark, unik identitet med en internationell prägel.

Ett skulpturalt tak ger väderskydd för aktiviteter. Glasad fasad stärker samband ute och inne. Bibliotek, Helsingfors.

Stadsgrönska bidrar till att skapa småskaliga rumsligheter och vistelsemöjligheter.

LILLA TORGET

LILLA TORGET
storleksjämförelse

STORTORGET GAMLA STAN
storleksjämförelse

Lilla torget utformas för att möjliggöra ett intensivt nyttjande. Här ges förutsättningar för ett sprudlande folkliv, med både dag-, kvälls- och nattliv. Torget ska ges en inbjudande, småskalig karaktär och ramas in av restauranger, butiker, service och uteserveringar. En mathall på torgets mitt bidrar till platsens identitet och utgör en trivsamt målupunkt.

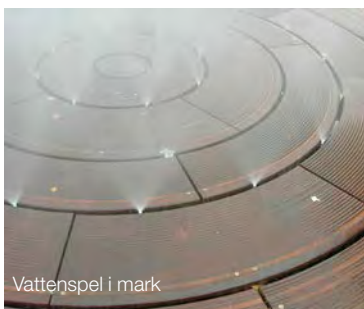
Lilla torget utformas med fokus på att stödja handel och service. Platsen utformas som ett stadstorg med bearbetad karaktär och en tydlig, samlad materialpalett som signalerar kvalitet och ambition. Gestaltad ljussättning med armaturer som stärker platsens identitet kan bidra till torgets kvälls- och nattkaraktär. Ljussättningen kan också nyttjas för säsongsbundna eller tillfälliga installationer som lyfter fram konst, kultur och vetenskap i stadsrummet.

Några värden som bör utvecklas:

- Torget ska stödja handel, service och ett aktivt dag-, kvälls- och nattliv exempelvis med trivsamma platser för uteservering och möjlighet för handel att spela ut i torget.
- Stämningsfull, karaktärskapande ljussättning.
- Sitta ned, stanna upp, vänta in vänner.
- Centralt konstverk, fontän, skulptur.
- Flexibel plats för mer småskaliga händelser och event kopplade till platsens handel, service, loppis, julmarknad, tillfällig konst, aktiviteter.
- Växtval som stödjer ekosystemtjänster såsom pollinering.

Visualisering av Lilla Torget, ur planprogram Flemingsbergsdalen.

Vattenspel i mark

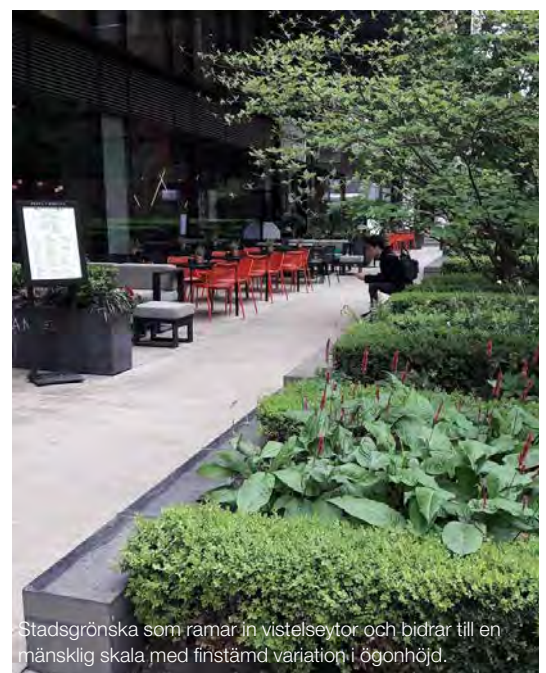

Bearbetad torgyta, Eskilstuna.

Ett befolkat, aktiverande torg där en samverkan mellan platsen och omgivande lokaler och funktioner gynnar ett aktivt stadsliv. Tillfälliga aktiviteter, event, utställningar i mindre skala kopplade till näringsliv, vetenskap eller konst ska kunna ta plats och berika stadslivet. Vistelsezoner placeras i behagliga lägen. Torgets utformning bidrar till stadens sinnlighet med vackert bearbetad markbeläggning, gestaltad ljussättning, grönska och spännande utsmyckningar.

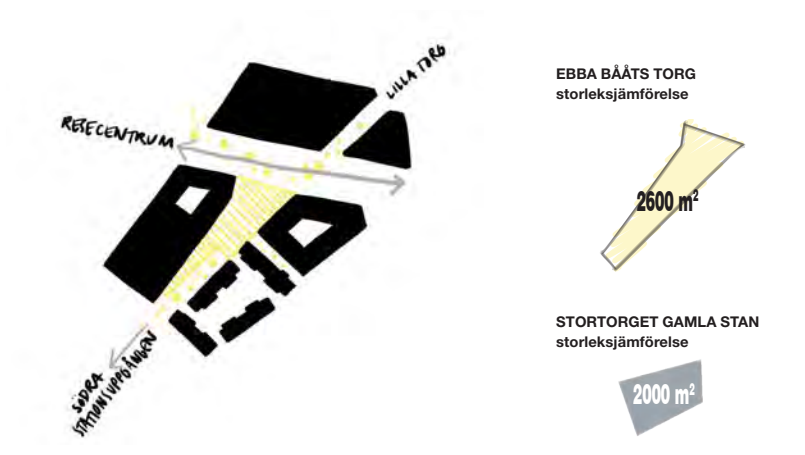

Mathall som social målupunkt. Markthal, Rotterdam.

Stadsgrönska som ramar in vistelsezoner och bidrar till en mänsklig skala med finstämd variation i ögonhöjd.

EBBA BÅÅTS TORG

Ebba Bååts torg ligger centralt i stadsdelen och länkar samman området i sydöstlig riktning. Torget är en del av ett betydelsefullt stråk som löper mellan södra entrétorget och stadscentrum / resecentrum. Torget är idag delvis utbyggt och nås från Regulatorbron via en trappa.

Ebba Bååts torg breddas för att kunna utvecklas till en tydligare plats i stadsdelen. Torget är en del av ett viktigt stadsstråk för gående och ska bidra till stadens utbud av varierade vistelsezoner. Torgets långsmala form möjliggör flera mindre rumsbildningar/vistelsezoner. Här ska finnas möjlighet att slå sig ner med en bok eller vänta in vänner. Utformningen ska stödja de verksamheter som planeras runt torget och människors rörelse längs det passerande stråket.

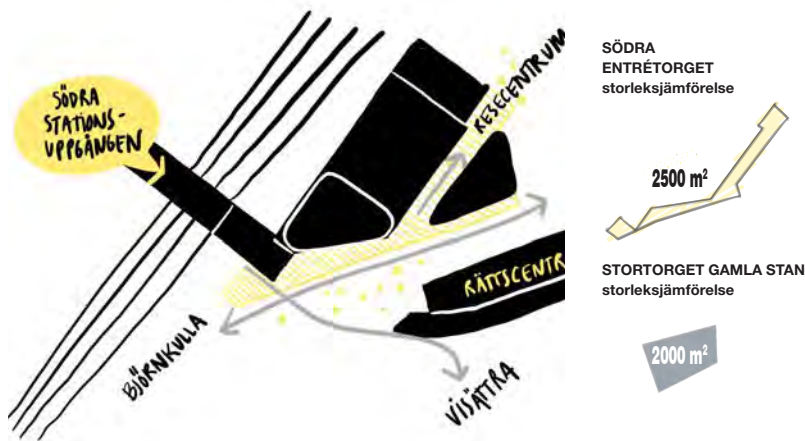
Höjdskillnaderna på torg och mot omgivande stråk ska hanteras så att tillgängliga rörelser som gör det lätt att ta sig till, från och genom platsen möjliggörs. Trappmiljöer i anslutning till torget planeras utan prång och hörn. Befintliga sådana ska tas omhand. Möte med angränsande gator ska upplevas trygga och trivsamma att röra sig över även kvällstid. Belysning kan användas för att skapa identitet och verka trygghetsfrämjande. Utbyggnaden av torget ska beakta helhetsupplevelsen så att ytan upplevs som en enhetligt gestaltad plats. Torget är idag möjligt att köra på med ett fåtal parkeringsplatser för personer med rörelsehinder. Dessa behöver finnas kvar men torget planeras inte utifrån ett bilspektiv. Gränden där man når torgytan planeras som gångfartsområde och ytterligare åtgärder som minskar obehörig biltrafik kan behövas.

Några värden som bör utvecklas:

- Utformning som stödjer handel, service och ett aktivt dag-, kvälls- och nattliv exempelvis trivsamma platser för uteservering.
- God överblickbarhet och orienterbarhet, med trygga och tillgängliga rörelsemöjligheter.
- Stämningsfull, karaktärskapande ljussättning.
- Vistelsezoner för en eller flera exempelvis i form av möblerade öar. Möjlighet att sitta ned, stanna upp, vänta in vänner.
- Stadsgröniska med träd och växtbäddar som bidrar till en grönskande karaktär och en tydlig rumslighet. Varierade inhemska arter som stödjer lokal biologisk mångfald och pollinatörer. Möjlighet för dagvattenhantering.
- Inslag av konst, ex. i form av ljussättning.

SÖDRA ENTRÉTORGET

Södra entrétorget är en av stadsdelens viktigaste noder för rörelser till södra stationsuppgången och genom stadsdelen.

Torget är en platsbildning i en korsning av stråk där både bilar, cyklister och gående rör sig och ska därför planeras med fokus på en god anpassning till de flöden som passerar igenom. Torget ska utformas för att bidra till en god orienterbarhet mot övriga stadscentrum, södra stationsuppgången, omgivande stadsdelar och målpunkter. Det ska upplevas öppet, tryggt och behagligt att röra sig igenom. Tillgängligheten är en viktig fråga att beakta då torget ska samla stråk som hanterar nivåskillnader. Rörelser ska kunna ske fritt över ytan och inte begränsas till stråk.

Några värden som bör utvecklas:

- Nivåskillnader ska hanteras så att tillgängliga stråk skapas och ett gestaltningsmässigt enhetligt och konsekvent uttryck uppnås.
- Ett tillräckligt antal cykelparkeringar ska finnas för resande via södra stationsuppgången.
- Plats för att hämta, lämna resande med tåg.
- Hantering av fordonstrafik på Björnkullavägen så att gående- och cyklister prioriteras och kan passera tryggt och säkert.
- Gestaltad belysning ska stödja orienterbarhet och bidra till att stärka torgets karkitär som stadscentrums södra entréplats.
- Växtval stödjer ekosystemtjänster som pollinering. Inhemskarter.
- Tillgänglig passage till stationen och vidare mot universitetsområdet ska säkerställas för både gående- och cyklister.

Entréplats Uppsala kopplar samman rörelser för olika trafikarter.

Nivåskillnader hanteras enkelt och tillgängligt så att stråk knyts samman.

Ett torg för rörelser in mot resecentrum, centrala torget och övriga Flemingsberg. Platsen ska utformas som en trygg, öppen plats som underlättar orienterbarhet och fungerar som en entré till stadscentrum och södra stationsuppgången från Viättra, Björnkulla. På torget ska nivåskillnader mellan platsen och omgivande miljöer hanteras liksom rörelser för alla trafikslag. Det ska finnas gott om plats för cykelparkering för resande med tåg.

Canary Wharf, entrétorg resandeknutpunkt, London.

© COBE, fotograf Rasmus Hjortshøj - COAST

EVENEMANGSTORGET

EVENEMANGSTORGET
storleksjämförelse

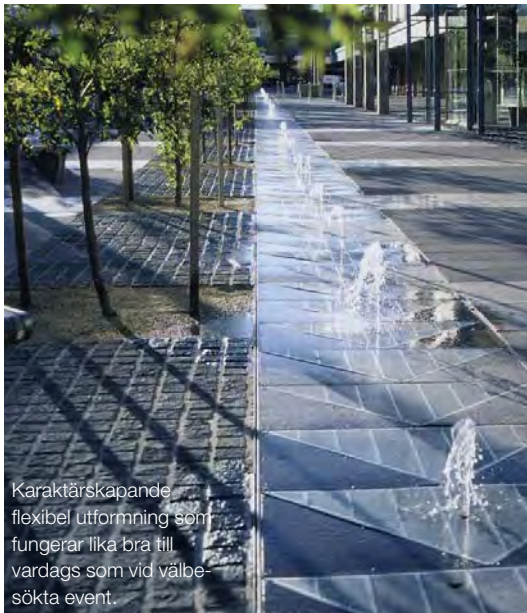
3500 m²

STORTORGET GAMLA STAN
storleksjämförelse

2000 m²

Evenemangstorget fyller en speciellt viktig funktion inför och efter evenemang. Torget hanterar då stora mängder besökare. Till vardags är torget ett stadsrum som främst har funktionen att lyfta fram evenemangsbyggnaden som en av stadsdelens karaktärselement och samverka med de funktioner som finns i bottenvåningen runt byggnaden.

Evenemangstorget är den långsmala plats som omger evenemangsbyggnaden. Till vardags ska torget upplevas som ett vackert, grönskande stadsrum som ger en karaktärsfull inramning till byggnaden - en av stadsdelens identitetsgivare. Den fungerar också som entréplats till lokaler, funktioner i bottenvåningen. Vid evenemang ska torget fungera som en smidig och trygg rörelseyta för stora mängder besökare.

Karaktärskapande flexibel utformning som fungerar lika bra till vardags som vid välbesökta event.

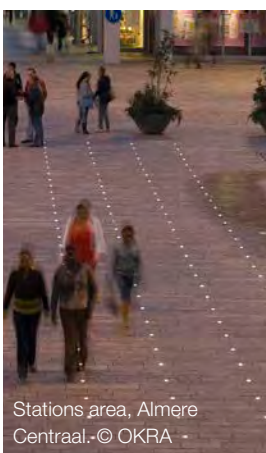
En karaktärskapande plats till vardags och en funktionell plats som kan hantera stora folkmängder vid evenemang. Tillfälliga aktiviteter, konstnärliga utställningar, identitetstarka sittmöbler för många och träd bör kunna finnas. Gestaltad ljussättning kan användas för att ge platsen identitet och en varierad upplevelse av puls. När ett evenemang äger rum ska detta kunna manifesteras.

Torget ska ges en grönskande karaktär, främst med varierad trädplantering som tar ned evenemangsbyggnadens skala och inte begränsar rörelsen för besökare. Platsspecifika möbler kan stärka identiteten. Belysning ska användas för att ge en särskiljande karaktär som bidrar till upplevelsen av en dynamisk plats även då den inte nyttjas för evenemang. Upplevelsen av att ett event är på gång kan stärkas med hjälp av ljus- och ljudsättning som tillfälligt höjer platsens puls.

Torget möte med Regulatorvägen utformas så att det upplevelsemässigt möter gatan och flödar över för att koppla till stadscentrum. Rörelser över gatan styrs tydligt till utvalda passager för att säkerställa trafiksäkerhet. Gång- och cykelstråk längs Regulatorvägen, över torget, integreras i torgets utformning.

Några värden som bör utvecklas:

- Markbeläggning och ljussättning är särskilt betydelsefull då en hög grad av öppenhet och flexibilitet krävs.
- Torget ska medge multifunktionell användning under och mellan evenemang för tillfälliga aktiviteter kopplade till konst, kultur eller pågående event.
- Sittgrupper för många, ex. större sittflak i väl valda lägen så att flöden vid bl.a. entréer inte begränsas vid event.
- Vattenrening och flödesreglering. Dagvatten och skyfallsvatten kan hanteras på torget, i växtbäddar och/eller skelettjordar. På torget kan en flödesfördröjning bidra till att jämna ut och hantera stora mängder regn.

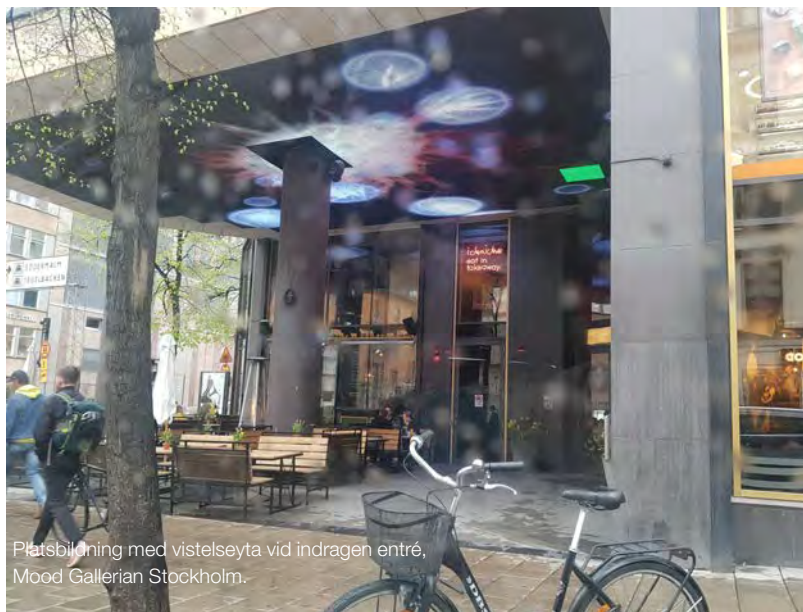

Stations area, Almere
Centraal. © OKRA

Temporär video installation.

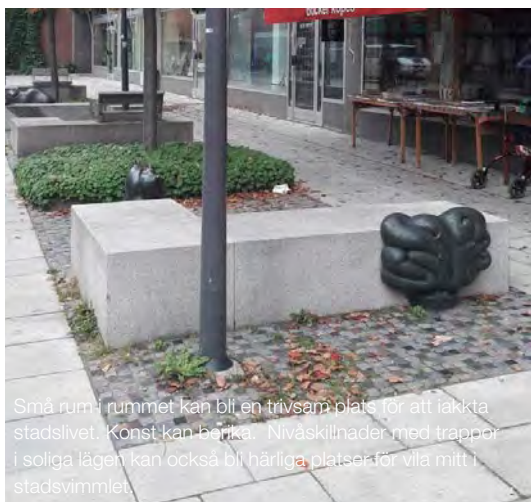
STADSCENTRUMS STRÅK OCH GRÄNDER

Platsbildning med vistelseyta vid indragen entré, Mood Gallerian Stockholm.

Stadscentrums stråk och gränder bidrar till att knyta samman Flemingsbergs olika delar och skapa tydliga kopplingar till centrum och olika målpunkter. Stråk och gränder ska upplevas som omhändertagna stadsrum där det är roligt och inspirerande att röra sig. Utformning sker med fokus på gående.

Stråk är kopplingar genom stadscentrum och gränderna är något smalare passager genom kvarter. Både stråk och gränder utformas med platskarakteristik och ett sammanhängande golvläge. På vissa ställen kan passagen vidgas genom att byggnader dras in eller små platser tillskapas. De smalare gränderna kan i utvalda lägen utformas med väderskydd för att stödja handel, vistelse och stadsliv. Utformningen ska signalera trygg, välkomnande stadskärna och fungera lika bra för både färre som fler besökare då stadslivets intensitet varierar mellan helg, vardag och över dygnet.

Små rum i rummet kan bli en trivsamt plats för att iakttäcka stadslivet. Konst kan berika. Nivåskillnader med trappor i soliga lägen kan också bli härliga platser för vila mitt i stadsvimmellet.

Överbyggt öppet stadsstråk med handel. Visualisering Haga Norra. Fabège.

Stadsstråken ska tillgängliggöras så att trappor kompletteras med planare stråk eller ramper.

Stråk och gränder ska vara upplevelserika och innehålla spännande och lekfulla inslag som gör det inspirerande och roligt att promenera i centrum. Nära kopplingar mellan ute- och innemiljö kan skapas vid entréer, fickplatser och service som växer ut i stråken. Temporära, säsongsbundna utsmyckningar kan vara stämningsskapande och stärka känslan av ett dynamiskt, levande centrum.

Konstnärlig ljussättning kan stärka och variera stadsrummets karaktär, och bli besöksmål i sig själva.

Publikt grönt stråk genom Neo Bankside, London.

Stadsstråk från Buenos Aires.

De stadsstråk som är en del av de rekreativa gröntstråken ska utformas med träd och där detta är möjligt växtlighet och synliga dagvattenstråk som bidrar till en avslappnande och grönskande karaktär. Växtinslagen ska ge estetiska mervärden och bidra till den lokala biologiska mångfalden. Växtval och utformning ska stödja ekosystemtjänster ex. pollinatörer och detta kan synliggöras på ett pedagogiskt sätt för lärandet om stadens ekologiska system.

Några värden som bör utvecklas:

- Markbeläggningen är särskilt viktig för rummets upplevelse och ska vara robust och hållbar med en bearbetad detaljering.
- Ljussättningen ska vara behaglig, upplevelserik och jämnt fördelad för att ge en känsla av trygghet.
- Stadsbildens storskalighet ska brytas ned i närmiljön så att rummet i ögonhöjd upplevs varierat och intressant.
- Utsmyckningar och kreativa element ska bidra med spännande inslag.
- Bebyggelsens bottenvåningar utformas med ett aktivt innehåll och förutsättningar för varierade verksamheter.
- Handel och aktiviteter ska ges möjlighet att samverka mellan ute och inne för att kunna bidra till ett aktiverat stadsliv.
- Stadsgrönnska i form av träd och växtbäddar ska bidra till lokal biologisk mångfald och en grönskande karaktär. Detta är särskilt viktigt för de stadsstråk som utgör en del av de rekreativa gröntstråken. Inslag av naturpedagogiska kvaliteter för barn ska integreras för att bidra till lärandet om stadens urbana ekosystem.
- Urban ängsmark och gräsmatteblandningar med blommande örter kan anläggas längs stråk för att gynna insekter.
- Faunadepåer, insekshotell och fågelholkar kan bidra till och synliggöra värdet av pollinering och biologisk mångfald för ett resiliellt samhälle.

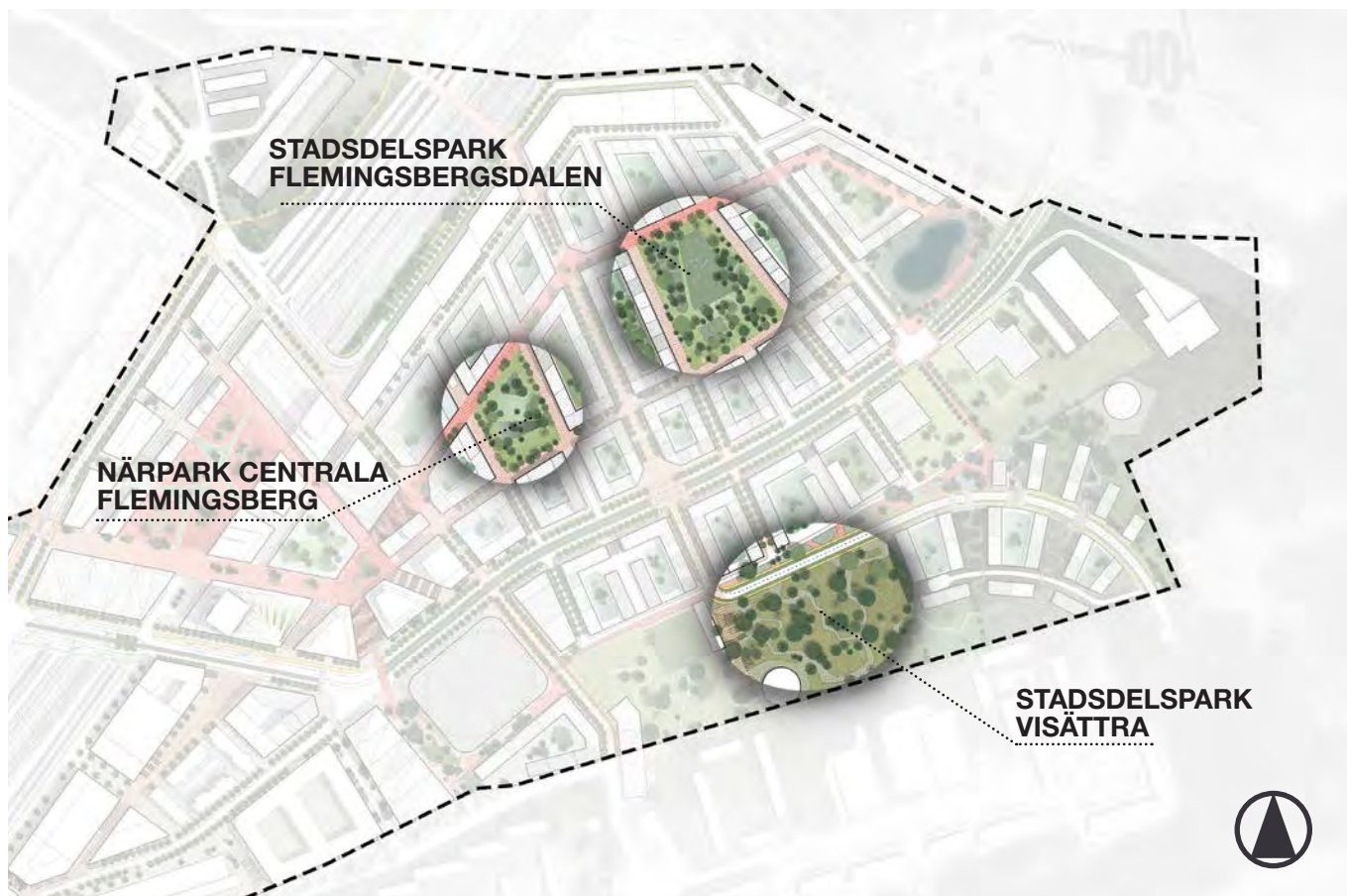

Identitetskapare, London.

Bild till höger:
Stadsstråk/gränd, principsektion.
Gatubredd från 13 m. Ej i skala

Stadsgata med bearbetad markbeläggning och solskydd.

PARKER

Flemingsbergsdalen ska utvecklas till en grönskande stad i en mycket urban miljö. Programförslaget innebär nya parker samt kompletterande platser för möten på allmän plats. Parkerna ska skapa möjligheter för möten över generationsgränser och utformas som variationsrika, rekreativa miljöer som främjar välbefinnande.

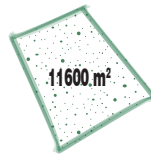
Parkerna ska komplettera varandra innehållsmässigt och sammantaget säkra en god tillgång till rum för både aktivitet, vila och samvaro. De är viktiga platser för att skapa, synliggöra och stötta ekosystemtjänster och för att bidra till en sammanhållen grönstruktur av varierade miljöer och strukturer som gynnar den lokala biologiska mångfalden. Parkerna bör också utformas för att hantera och reglera dagvattenflöden och minska risken för värmeöar.

Flemingsbergsdalen planeras att bli en tät och levande stadsdel där samtliga stadsrum ska utvecklas för en högfrekvent användning, över en stor del av dygnet, av ett stort antal människor. Detta ska beaktas vid utformningen av parkerna.

STADSDELSPARK FLEMINGSBERGSDALEN

FLEMINGSBERGSDALEN
storleksjämförelse

FOTBOLLSPLAN
storleksjämförelse

7140 m²

Stadsdelspark Flemingsbergdalen är stadsdelens största park och ska fungera som en naturlig samlingspunkt för alla åldrar och samhällsgrupper. Stadsdelsparken ska vara en multifunktionell, inbjudande målpunkt för både besökare från stadsdelen och andra stadsdelar.

Stadsdelsparken ska utformas som en värdetät, multifunktionell och flexibel park. Den ska ges en stark identitet och utformas med ett stort fokus på att skapa sociala vistelsevärden som inbjuder till långvarig vistelse. Innehållet ska vara varierat och tilltala många människor med olika intressen. Här ska finnas plats för vardagens behov av lek, rekreation och sociala umgängesytor. Olika aktiviteter ska kunna pågå utan att störa varandra. En karaktärskapande ljussättning bidrar till parkens identitet och att skapa en trygg miljö över dygnet.

Parken ska möjliggöra evenemang och festliga aktiviteter av mer tillfällig karaktär som besöks av stora mängder människor. Den ska också utformas för att upprätthålla värdefulla funktioner för den ekologiska infrastrukturen. I parken ska skyfallsvatten kunna samlas upp och fördröjas och dagvatten ska kunna renas.

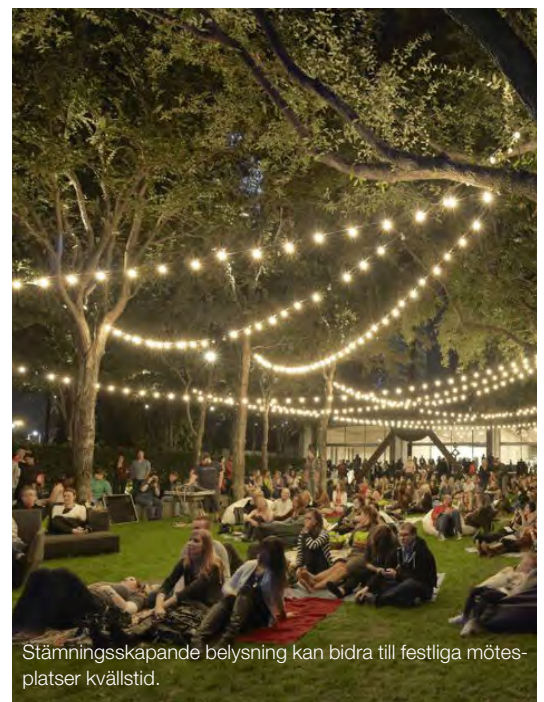
Interaktivt vattenspel, Schützenmattpark, Basel.

Stadsdelspark Flemingsbergdalen ska ha värden som aktivitetspark, festpark, vara lekvänlig och ges både prydnadsvärden och attrikedom.

Parken ska ge förutsättningar för att fungera som en av stadens samlande gemensamma rum där alla känner sig välkomna för att umgås, koppla av eller röra på sig och leka. Parken ska ges ett innehåll och en utformning som kompletterar övriga stadsdelsparker i Flemingsberg och lockar besökare både från stadsdelen och omgivande delar av staden.

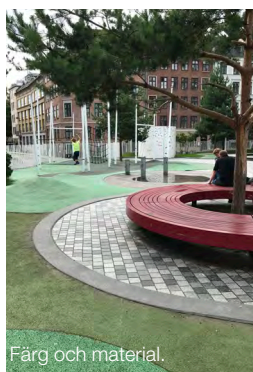
Öppna flexibla ytor ska kunna nyttjas för tillfälliga aktiviteter som utomhusbio, yoga, picknick, kalas.

Stämningsskapande belysning kan bidra till festliga mötesplatser kvällstid.

Färgglad detalj
Flemingsberg
stadelspark.

Färg och material.

Klättradek.

Några värden som bör utvecklas i parken är:

- Mötesplats/parkorg - samlade vistelseplats med sittplatser, festlig karaktär, stämningsfull belysning. För stora sällskap, picknick, kalas. Gynnar möten över generationsgränsen.
- Öppen gräsyta - flexibel plats för olika typer av aktiviteter och stora evenemang.
- Mångfald av aktiviteter.
- Scen - dans, teater, musik.
- Temalekplats - lek för barn i alla åldrar, integrerat i ytor som välkomnar även andra.
- Multisport - för många funktioner mht till en jämställd möjlighet till spontanidrott. Kombinerat med hängtytor som inbjuder mindre fysiskt aktiva att succesivt ta del av aktiviteter.
- Blomsterprakt - eller växtprakt. Varierad, vacker, inspirerande växtgestaltning.
- Lekfullt vatten - ex. plaskdamm. Det är långt till vatten i Flemingsberg.
- Sitta i solen - goda solförhållanden.
- Uteservering - café i parkpaviljong eller i anslutande byggnad.
- Vädskydd - för ex. picknick i alla väder. Kan
- Offentlig toalett - viktig för barngrupper, evenemang.
- Tydliga gränser till gångfartsgator - gatan bidrar till parkens karaktär och omvänt.
- Skyfalls/dagvatten hantering - som fördröjer, renar och bidrar till ekosystemtjänster.
- Träd och buskar av arter som speglar det omgivande landskapets naturliga arter för att gynna lokal biologisk mångfald, fågelliv och pollinerande insekter. Skapa artificiella boplatser för pollinatörer. Möjlighet för träd att växa sig stora, av arter som har lång livstid.
- Tydliga brynmiljöer som stärker parkens rumslighet på ett tryggt sätt och bidrar med en varierad vegetation som stöder bl.a. pollinerande insekter.

Solstolar i Skånegläntans park, Stockholm.

Fotbollsplan, Docklands
City park, Melbourne.
© MALA Studio, fotograf
Suzie Blake

Flexibla vistelsezoner i Flemingsbergsparken

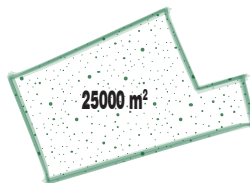

Möjlighet för både spontana och föreningsanknutna aktiviteter i parken.

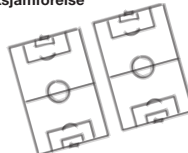
STADSDELSPARK VISÄTTRA

VISÄTTRA
storleksjämförelse

FOTBOLLSPLAN
storleksjämförelse

7140 m²

Stadsdelspark Visättra knyter ihop Flemingsbergsdalen med Visättra via kuperad terräng och ska fungera som en samlande mötesplats för lek, avkoppling, umgänge. Här finns befintliga naturvärden av stor betydelse för den lokala biologiska mångfalden.

Befintlig, starkt kuperad naturmark ger möjlighet att skapa spännande rumsligheter, visuella värden och naturligt utmanande lekinslag. Bergformationer, träd och andra naturelement kan nyttjas som identitetskapare. Plana ytor är få och ska optimeras så att parken blir så användbar och mångfunktionell som möjligt. Stort fokus behöver därför läggas på kvalitativ terränghantering, tillgängliga stråk och tillvaratagande av naturens resurser. Den befintliga naturmiljön innehåller stora värden för den lokala biologiska mångfalden. Befintlig natur, träd och fuktiga partier skyddas och bevaras i så stor utsträckning som möjligt. För att stärka attraktiviteten kan parken ges funktioner som fungerar som extra dragare. Detta kan vara en karaktärsfull utsiktsplats, en naturlekplats med tematisk inriktning osv.

Några värden som bör utvecklas i parken är:

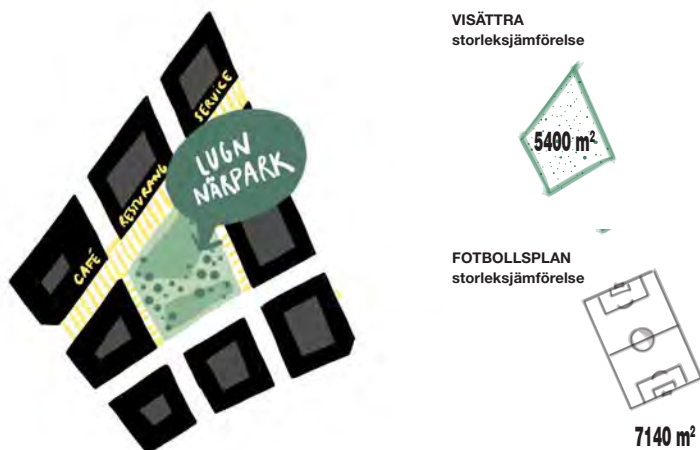
- Öppen plan gräsyta - önskvärt att åstadkomma genom terrängbearbetning, utökning av befintliga platåer genom masshantering.
- Mötesplats/Parktorg - för umgänge i stora eller små sällskap. Ska gynna möten över generationsgränserna.
- Tillgängliga, trygga stråk - genom terrängen till Visättra och naturreservat.
- Utsikt - nyttja högt belägna platser, skapa spännande mötesplatser.
- Pulkabacke - använd nivåskillnader.
- Naturlek - utveckla fantasifulla lekvärden i natur och terräng, utmanande klätter- och rörelselek. Fokus även på äldre barn, ungdomar.
- Löpträning - parken ligger strategiskt kopplad till rekreativa stråk och naturreservat. Möjlighet till aktivitetsplatser med gym, terrängträning, bootcamp m.m.
- Naturpedagogik och konstnärliga inslag - som utgår från befintlig natur och terräng.
- Tydlig gräns till gångfartsgata i norr - gatan ska bidra till parkens identitet och tvärtom, utan att dessa blandas samman.
- Konstnärliga inslag ex. i form av landart kan lyfta fram befintlig natur och topografi.
- Bevara befintliga ekologiska kvaliteter genom att spara gamla träd, trädklädda slutningsytor och fuktpåverkade partier samt tillskapa

Visättra stadsdelspark ska ges en naturparkskaraktär med inslag av det vilda. Den ska innehålla aktivitetsytor, lek och utgå från befintliga kvaliteter i terräng och natur. Parken ska ge förutsättningar för social gemenskap över stadsdelsgränserna och innehålla spännande målpunkter, aktiviteter och upplevelser som kompletterar övriga stadsparker och stadsrum.

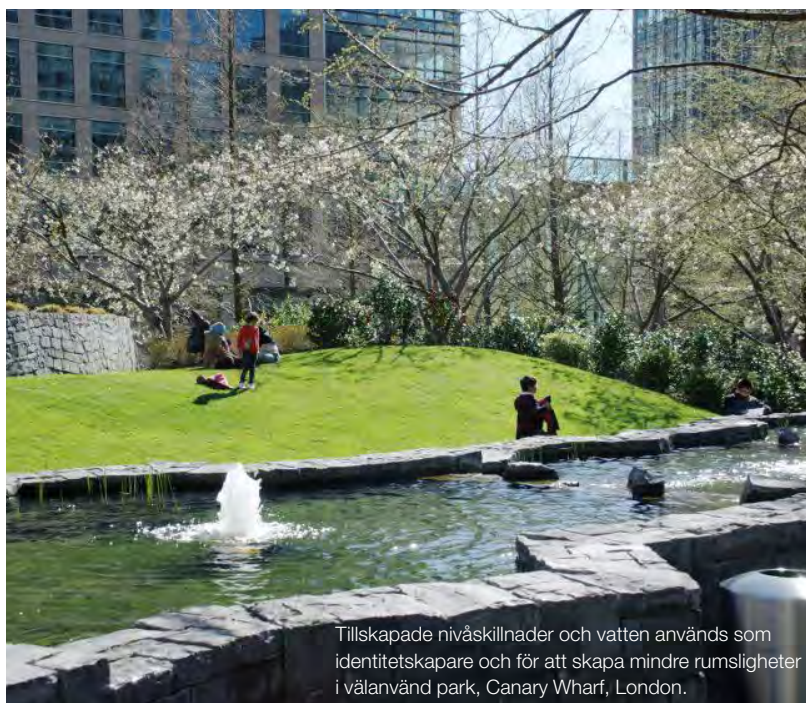

NÄRPARK CENTRALA FLEMINGSBERG

Närparken är en representativ, lugn och centrurnära park för en paus i vardagen. Parken utformas som ett inbjudande, lugnt grönskande rum som välkomnar både boende, verksamma och besökare.

Närparken ska upplevas avkopplande och lugn, rymlig, grönskande och trivsamt. Mindre rumsindelningar ska möjliggöra olika användningar samtidigt. Rumsligheten kan främjas av att tillskapa mindre höjdskillnader. Parken ska fungera som en social mötesplats och ett vilsamt rum för kontemplation. Här kan man umgås i mindre grupper, läsa en bok eller äta sin lunch. En stämningsfull ljussättning bidrar till identitet och möjlighet att nyttja parken under stor del av dygnet.

Tillskapade nivåskillnader och vatten används som identitetskapare och för att skapa mindre rumsligheter i välanvänd park, Canary Wharf, London.

Närparken ska upplevas rofylld, ha ett prydnadsvärde, en varierad artrikedom som gynnar lokal biologisk mångfald, fåglar och pollinerande insekter samt utformas med ett större fokus på äldre, tonåringar och vuxna. Parken ska fungera som en samlande grön oas med lugnare tempo och goda möjligheter till gemenskap och lugnare aktiviteter.

Några värden som bör utvecklas i parken är:

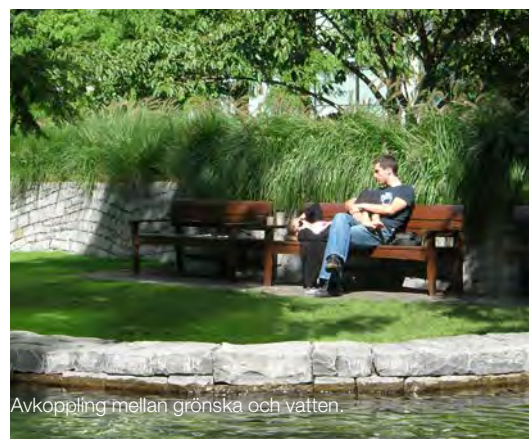
- Småskaliga rumsligheter - för många funktioner samtidigt, både samvaro och ro.
- Vattenprakt - bidrar till lugnande karaktär.
- Blomsterprakt - som bidrar till en vacker, harmonisk och energigivande karaktär. Växtval ska vara inhemska och gynna pollinatörer. Fågelholkar, insekshotell och artificiella boplatser för pollinatörer tillskapas.
- Konst/konstnärliga inslag - som bidrar till identitet och kreativ, inspirerande karaktär.
- Soliga vistelseställen. Gott om sittmöjligheter.
- Service/servering - i paviljong eller i byggnader anslutning till park.
- Stämningskapande ljussättning - som stärker karaktär av lugn oas för pauser i vardagen.
- Dagvattenhantering - med lösning som stärker parkens sinnlighet.
- Tydliga gränser till gångfartsgator - gatan ska bidra till parkens identitet och tvärtom.
- Lugna aktivitetsytor som gynnar ett aktivt liv som ex. boule, utegym.
- Möjlighet för träd att växa sig stora, långlivade arter som gynnar biologisk mångfald.

Tillfälliga mötesplatser

Soliga platser för avkoppling. Karl XII:s torg Stockholm.

Avkoppling mellan grönska och vatten.

FICKPARKER OCH FICKPLATSER

Rofylld oas för vila.

Fickplats med grönska och konst, GLA Building, London.

Generös samlingsplats, Bryants Park, New York.

Pocketpark inomhus, IBM Atrium, New York

Vatten kan tillföra positivt ljud som minskar upplevelsen av önskat buller.

Fickparker och fickplatser är en minipark eller plats som utgör ett värdefullt komplement till stadens utbud av gröna oaser för pauser i vardagen. De kan tillföras längs väl använda stråk i strategiska lägen där det finns förutsättningar för service och för att befolka platsen.

En fickpark/plats kan utformas med generös grönska, bearbetade markmaterial, upphöjda planteringsytor om många människor rör sig här, inbjudande sittmöjligheter, vatten, variationsrikedom bland träd. En behaglig belysning och identitetskapande konstnärliga inslag eller skulpturer kan ge en särskiljande karaktär. För att platsen ska upplevas rofylld är det viktigt att beakta bullersituationen. Vatten i rörelse kan skapa ett positivt motljud som filtrerar bort stadsbruset.

För att en fickpark/plats ska upplevas inbjudande och rumsligt omhändertagen är det särskilt viktigt att den har tydligt definierade sidor och att dessa är omsorgsfullt bearbetade i ögonhöjd.

Fickparker och platser kan anordnas på både allmän mark och kvartersmark. Eftersom de inte är yrkrävande kan de fungera som en mer finskallig struktur för rumsligheter som kompletterar stadens övriga rum både funktions och karaktärs-mässigt.

Några värden som bör utvecklas är:

- Mellan ca 200-1000 kvm i storlek.
- Högt prydnadsvärde, ska upplevas grönskan-de och fungera som en social mötesplats.
- Tydligt definierad rumslighet.
- Upplevelse av lugn oas och rofylldhet trots eventuellt bullrig omgivning.
- Placering vid aktiva stråk, i strategiska noder.
- Upplevd hög kvalitet i material, formgivning.
- Komplettera omgivande stadsrums funktion, aktivitet, upplevelse.
- Ska bidra till en sammanhållen grönstruktur som gynnar den lokala biologiska mångfalden och arters förflyttning. Inhemsk art och arter som gynnar pollinatörer som vaknar tidigt på våren och behöver mat i form av tidig blommande växter ex. inslag av sälg.
- Ekosystemtjänster kopplade till platsens behov och förutsättningar relaterade till kontext ska utvecklas.

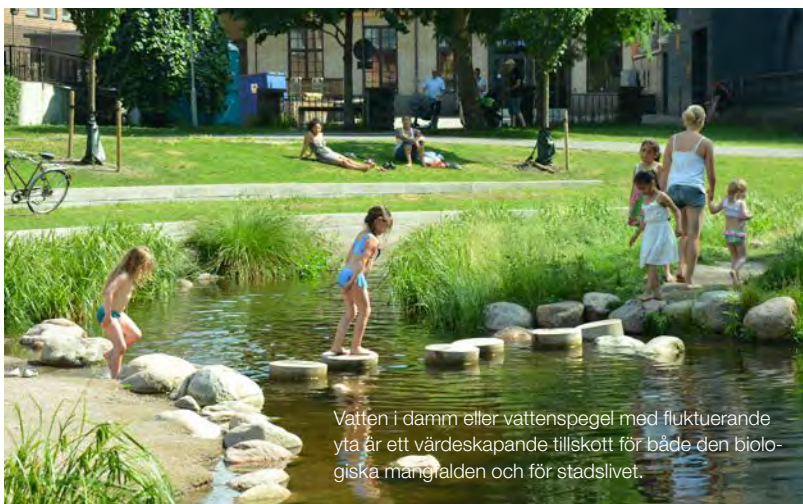
DAGVATTENMILJÖER

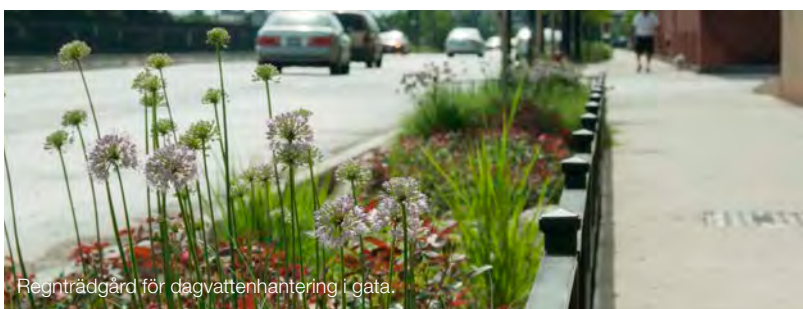
Växtbäddar (regnträdgårdar) för dagvattenhantering längs stråk. Wynyard Quarter, Auckland.

Vattenkonst i park. Diana Memorial, Hyde Park, London.

Vatten i damm eller vattenspegel med fluktuerande yta är ett värdeskapande tillskott för både den biologiska mångfalden och för stadslivet.

Regnträdgård för dagvattenhantering i gata.

Dagvattnet i Flemingsbergsdalen är en resurs som kan tillföra upplevelsevärden och stödja den biologiska mångfalden i parker, platser och gator. I en tät stad ställs höga krav på medveten dagvattenhantering då mycket mark är hårdgjord och andelen bebyggd mark är hög. Flemingsbergsdalen ligger också lågt i relation till övriga staden vilket bl.a. innebär att skyfallsvatten ska hanteras.

Genom att hantera dagvattnet där det faller erhålls en rad fördelar ur ett hållbarhetsperspektiv. Föroreningar kan bindas, grundvattennivån kan upprätthållas och stadens infrastruktur blir mindre känslig för varierad nederbörd. Vatten är en viktig resurs för stadens grönska och kan bidra till en estetiskt tilltalande miljö. Utvecklingen av dagvattenlösningar ska utformas för att gynna den biologiska mångfalden och dagvatten ska beaktas i alla stadens publika rum.

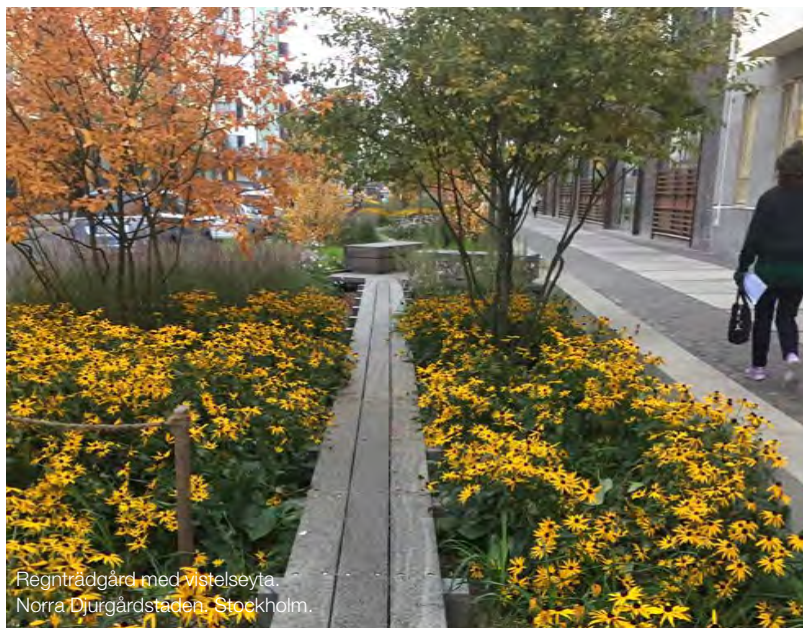
Gator och stråk

Gator och stråk ska planeras med funktioner som kan fördröja och rena dagvatten, till exempel nedsänkta växtbäddar och trädplanteringar i skelettjordar. Nedsänkta växtbäddar kan också bidra till viss skyfallshantering. Medvetna växtval kan stärka gröna samband inom stadsdelen och mellan stadens olika delar, bidra till en sammanhållen grönstruktur som gynnar den lokala biologiska mångfalden och varierade upplevelsevärden. Genom att använda dagvattnet till att bevattna träd och planteringar minskar risken för att särskilt stadsträd mår dåligt av stadens torra förhållanden.

Parker och torg

Parker med genomsläppliga markmaterial har stor betydelse för att hantera både dagvatten och större vattenflöden vid skyfall och långvariga regn. På platser och torg kan dagvatten hanteras synliga växtbäddar och i skelettjordar. Öppna dagvattenlösningar (synligt vatten, fördröjningsytor, öppen avrinning) bör prioriteras då de kan bli ett estetiskt tillskott i stadsbilden som har hög kapacitet att hantera flöden. Nedsänkta ytor kan skapas i både parker och på platser för att hantera fördröjning av skyfallsvatten, detta avser inte dammar.

Dagvattendammar kan utformas som en multifunktionell park med naturkaraktär som kan användas hela året. Vattnet kan bidra till en unik rekreativ miljö där bryggor och bryggpromenader kan stärka vattenkontakten. Olika typer av dagvattenlösningar kan utvecklas för att bidra till en sammanhängande blåstruktur i stadsdelen.

Regnträdgård med vistelseyta.
Norra Djurgårdstaden, Stockholm.

Några värden som bör utvecklas är:

- Tillvaratagande av dagvatten för att gynna stadens träd och växtlighet, vatten är en bristvara i urbana miljöer.
- Förberedelse för att kunna hantera skyfallsvatten ex genom nedsänkta platser, nedsänkta regnbäddar.
- Växtval som stödjer stadens lokala biologiska mångfald, fågelliv och pollinerande insekter. och bidrar till en sammanhängande grönsstruktur.
- Växtval som bidrar till blomning över året som stödjer pollinatörer och en variation och upplevelserikedom i stadens rum.
- Synliggörande av vatten i stadsmiljön som ett upplevelserikt och spännande element, tillfälligt eller permanent.

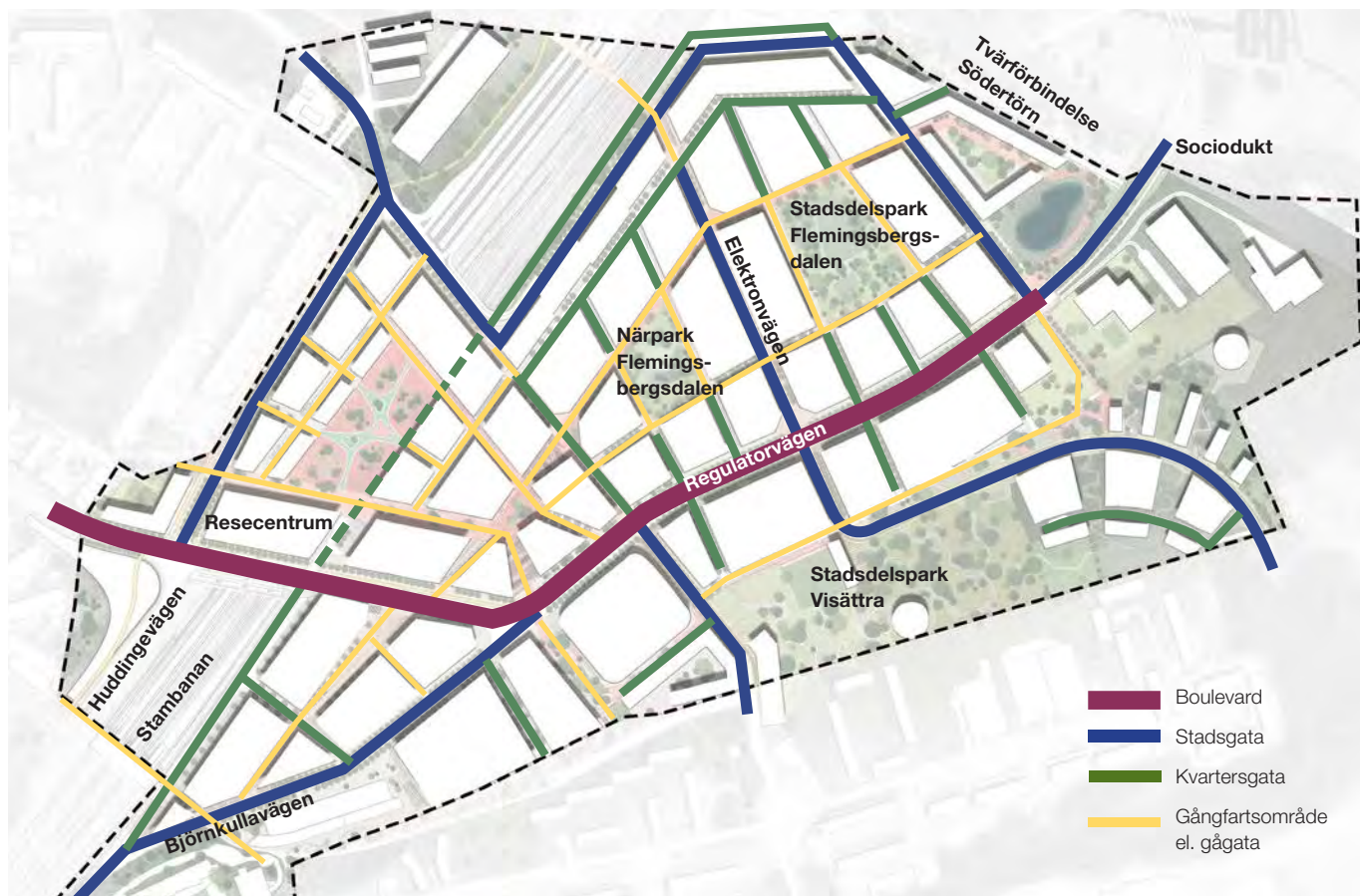
Scandlagade, Köpenhamn.

Skyfallstorg med vattenspegel

Skyfallspark Tasingeplads, Köpenhamn.

GATOR OCH STRÅK

Gator och stråk ska utformas som viktiga mötesplatser i vardagen.

Orienterbarheten ska vara god och utformningen utgå från människan där gående och cyklister prioriteras. Gatornas inbördes hierarki ska tydliggöras med hjälp av utformningen. Huvudstråk utformas med stort fokus på aktiva bottenvåningar och en hög entrétäthet för att möjliggöra det flöde och folkliv som eftersträvas. Stråk som kopplar till viktiga rekreativa målpunkter ska ges en tydligt grönskande karaktär och innehålla vistelsefunktioner som gör det möjligt att stanna upp..

Det ska vara upplevelserikt, roligt och spännande att röra sig i stadsdelen. Vistelseytor, fickparker och fickplatser för gemenskap och paus i vardagen ska utvecklas i strategiska lägen längs gator och stråk. Detta kan göras med små medel som indragna hörn eller mellanrum mellan byggnader. Stadsgrönka ska tillföra estetiska kvaliteter, ge ekologiska mervärden och förstärka respektive stråks karaktär med hänsyn till funktion. Gatuträd ger vindsydd, skugga och renar luften i stadsmiljön. Gator och stråk ska utformas med ett högt inslag av grönka för att skapa en sammanhållen grönstruktur som gynnar ekosystemtjänster och lokal biologisk mångfald.

Regulatorvägen, principsektion i anslutning till kvartersstaden.
Gatubredd 36-42 m. Ej i skala

REGULATORVÄGEN, EN BOULEVARD

Regulatorvägen utgör stadsdelens samlade paradgata med plats för alla trafikslag. Gatan utformas som boulevard med ett brett gaturum för kapacitetstark kollektivtrafik (spårväg eller buss), väl tilltagna ytor för möblering, gående och cyklister, höga vistelsevärden, stadsgrönka och plats för dagvattenhantering. Gatans karaktär och funktion varierar längs boulevarden - från resecentrum med stort fokus på resefunktioner och höga gångflöden, till kvartersstaden med mer fokus på stadsgrönka och i anslutning till stadscentrum med mer fokus på vistelsefunktioner och upplevelsevärden.

Plats för det oväntade.

Vistelse- och upplevelsevärden samt stadsgrönka ska ges en mycket stor betydelse längs boulevarden. I anslutning till stads- och resecentrum kan det innebära att gatan utformas med en vistelsezon som ger plats för aktivitet och paus. I kvartersstaden ges gatan en lugnare karaktär med ett större fokus på upplevelsevärden och stadsgrönka. Vid resecentrum ges mer plats för korsande rörelsestråk, hållplatslägen och människor som går mellan olika kollektivtrafikslag. Konst och spännande inslag som gör det roligt och händelserikt att röra sig ska inordnas längs hela stråket.

Handel, service kan ta plats i gaturummet.

Olika trafikslag separeras tydligt med hjälp av träd, kantsten, refuger eller planteringsytor. Trygghet och säkerhet för gående och cyklister är viktigt. Ljussättning ska överlag vara behaglig, funktionell och bidra till en känsla av trygghet. De avsnitt av

boulevarderna som är mer centrumnära kan lyftas fram med ljussättning för att skapa tempoväxlingar och annonsera stråk till stadskärnan.

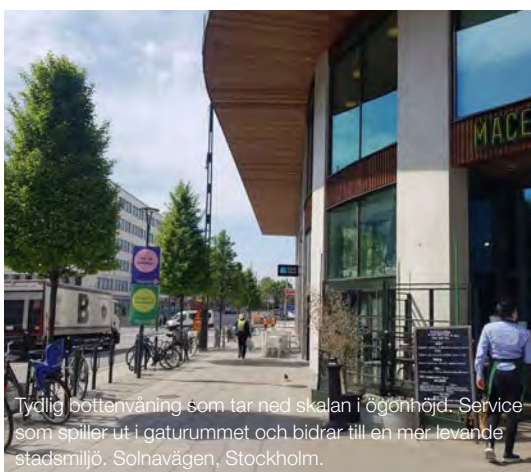
Lokaler i bottenvåningarna ska kunna bidra till att levandegöra gaturummet genom att funktioner, service och handel kan få spilla ut och ta plats i gaturummet. Flest lokaler ska finnas nära stadscentrum, resecentrum och evenemangstorget. Gatan som helhet ska ges en varierad upplevelse i ögonhöjd.

Stadsträd och växtbäddar stärker känslan av ett urbant grönskande huvudstråk och minskar upplevelsen av trafikstråk. Hantering av dagvatten är viktigt längs hela boulevarden. Eftersom denna gata ligger i områdets lägsta punkt ska den utformas för att kunna samla upp vatten vid både normala regn och skyfall. Funktioner som kan fördröja och rena dagvatten, till exempel nedsänkta växtbäddar och trädplanteringar ska arbetas in i gatuutformningen och ges en tillräcklig och funktionell yta.

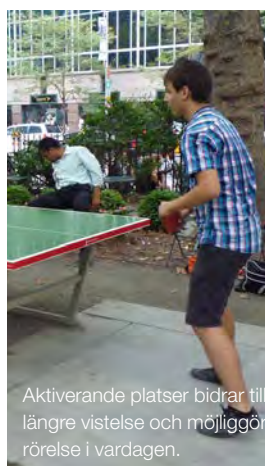
Gatusektionen ska innehålla en grad av flexibilitet som gör gatans innehåll och funktioner möjliga att variera över tid, i takt med att behov förändras. Cykelparkering med väderskydd och pump placeras på strategiska platser exempelvis i anslutning till målpunkter som resecentrum.

Lokaler i bottenvåningar ska främst möjliggöras i anslutning till stadscentrum. Plats ska finnas i gaturummet för handel och funktioner i bottenvåningarna att flytta ut och stödja stadslivet.

Tydlig bottenvåning som tar ned skalan i ögonhöjd. Service som spiller ut i gaturummet och bidrar till en mer levande stadsmiljö. Solnavägen, Stockholm.

Aktiverande platser bidrar till längre vistelse och möjliggör rörelse i vardagen.

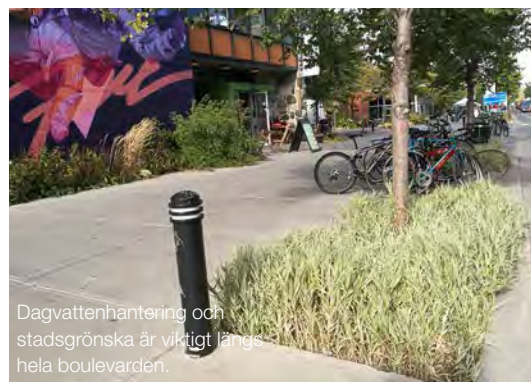
Vistelsezon med dagvattenhantering som både ger upplevelsevärden och gynnar stadens biologiska mångfald. Norra Djurgårdstaden.

Några värden som bör utvecklas är:

- Dagvatten- och skyfallshantering med estetiska värden, stödjer ekosystem. Skelettjordar samt nedsänkta växtbäddar för fördröjning.
- Vistelsevärden. Särskilt i anslutning till stadscentrum. Funktioner som stödjer ett aktivt stadsliv, möjliggör viss aktivitet och paus.
- Upplevelsevärden. Konst, varierad växtlighet, inslag av vistelsezoner längs hela gatan.
- Stadsgrönnska. Träd av varierade arter med tillräcklig täthet för att ge en grönskande upplevelse av gaturummet och bidra till en sammanhängande grönsstruktur och lokal biologisk mångfald. Trädarter som stödjer pollinatörer bör ingå ex. kan detta vara sälg, rönne, lönn, hägg.
- Synliga insekshotell och artificiella boplatser för pollinatörer stödjer den lokala biologiska mångfalden och kan bidra till naturpedagogik och lärande om stadens ekologiska system.
- Växtbäddar och regnträdgårdar. Artvariation som stödjer ekosystemtjänster och ger estetiska värden. Växtval bör vara robust, tåla både fukt och torka samt gynna pollinatörer. Inslag av bärande träd och buskar gynnar både fåglar, och insekter.
- Urbana material och stadsmässig utrustning. Bearbetade material- och utrustningspalett som ger upplevelse av stadskärna och inbjudande stadsmiljö.

Fickplatser med aktivitetsytor stödjer ett aktivt stadsliv.

Dagvattenhantering och stadsgrönnska är viktigt längs hela boulevarden.

Stadsgator, gatubredd 20-25 m.

Principsektion Björnkul-lavägen (ovan). Gatubredd 24 m. Ej i skala

Principsektion Elektron-vägen (till höger). Gatubredd 22 m. Ej i skala

STADSGATA

Stadsgaternas uppgift är att förbinda de olika stadsdelarna. Gatorna skiljer sig i karaktär och funktion men är oftast genomfartsgator med högre trafikflöden. Då de skiljer sig något åt ser sektioner och programmering av gatorna olika ut. Stadsgator planteras med träd och kan på strategiska platser ha höga vistelsevärden med aktiva fasader och möbleringszoner. Bussgatan ovanpå Huddingevägens överdäckning och Elektronvägen är ett undantag där endast genomfartstrafik för buss tillåts.

Gatorna utformas som tydliga och trygga stadsstråk. Gatuträd ska bidra till en lummig karaktär och gestaltningen ska hållas enkel med få och tåliga material av god kvalitet. Detaljer och materialmöten gestaltas med hög bearbetningsgrad. Trädplantering är betydelsefull för upplevelsen av gatan som ett kvalitativt urbant stråk. Lummigheten bidrar till att upplevelsen av gatans bredd minskas.

Angöring sker i första hand längs kvartersgator, men i de fall angöring behöver ske i stadsgatan kan denna angöringszon anläggas med annat material än asfalt t.ex. betongmarksten för att begränsa upplevelsen av gatans bredd. Skelettjordar i kombination med regnträdgårdar används för att fördröja och rena dagvatten.

Några värden som bör utvecklas är:

- Funktionella, trivsamma och trygga gång- och cykelstråk. Gatorna är viktiga länkar mellan Flemingsbergs olika delar.
- Gatuträd som placeras tillräckligt tätt för att hålla samman gatan och inte upplevas som enskilda element. Träden kan bestå av olika arter, varav en art utgör en stomme. Blomning och höstfärger bör komplettera varandra över året. Medvetna artval kan stödja den lokala biologiska mångfalden. Trädarter som stödjer pollinatörer bör ingå ex. kan detta vara sälg, rönn, lönn, hägg.
- Växtbäddar, dagvattenrening. Växtval som tål både torka och fukt samt stödjer pollinatörer.
- Angöring sker undantagsvis och enbart i anslutning till servicefunktioner.
- Behaglig funktionell, ljusmiljö som inte bländar. Stolpar och armaturer väljs för att gatan ska upplevas omhändertagen och trivsam.
- I utvalda lägen bör bottenvåningarna möjliggöra för service, lokaler som kan bidra till att aktivera stadslivet.
- Höga vistelse- och upplevelsevärden i utvalda delar. Inslag av konst, bearbetade sittmöbler.

Plats för tillfälliga inslag.

Stadsgrönnska och inslag av konst kan bidra med upplevelsevärden.

Skulpturala, lekfulla möbler i utvalda lägen.

Service och lokaler i utvalda lägen.

**Kvartersgata,
principsektion,
gatubredd 14-17,5 m**
Ej i skala

KVARTERSGATA

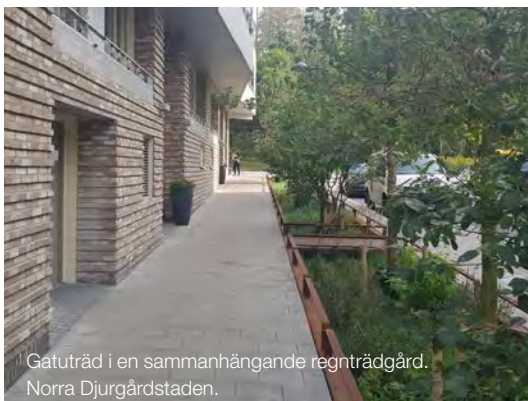
Kvartersgatorna har låga flöden och tillåter endast angöringstrafik för boende och besökare längs gatan. Gatan är hastighetssäkrad för att möjliggöra för en större blandning av olika trafikslag. Biltrafik sker i låg hastighet och gatan fungerar som gångfartsområde. Lastgatan längs järnvägen utgör ett undantag där trafikflödena är högre och fordontrafiken prioriteras.

Kvartersgatorna är i första hand funktionella gaturum som tillgängliggör och stödjer rörelser inom kvarterstaden. De bör ges en enkel och trivsamt utformning som bidrar till att skapa en inbjudande livsmiljö.

Trädplantering, inslag av växtbäddar och bearbetade markmaterial används för att ge gatorna en grönskande, lugn och omhändertagen karaktär. Gatuträd ska vara av varierade arter, inom respektive gata eller för att variera de olika gatornas karaktär. Kvartersgatan utformas inte för långvarig vistelse men mindre fickplatser/fickparker kan placeras i möten med stråk, gångfartsområde eller i strategiska lägen. Här bör möjlighet att stanna upp, umgås och vila ges.

Några värden som bör utvecklas är:

- Gatuträd. Av varierade arter på eller mellan de olika gatorna ger säsongsvariation och estetiska värden. Artval ska stödja den lokala biologiska mångfalden.
- Angöring och lastning/lossning. Ett fåtal parkeringsplatser för rörelsehindrade i gata, i övrigt parkering i mobilitetshus.
- Behaglig funktionell, ljusmiljö som inte bländar. Stolpar och armaturer väljs för att gatan ska upplevas omhändertagen och trivsamt.
- Förhöjning av gata i korsning med andra gator för att signalera begränsad genomfartstrafik, enbart angöring för boende.
- En karaktär av stadsrum snarare än gata eftersträvas, traditionell beläggning, målade linjer och kansten kan där möjligt ersättas med mer samordnad materialhantering och en gatuyta i enhetlig nivå.

Gatuträd i en sammanhängande regnträdgård.
Norra Djurgårdstaden.

Främlingsvägen, Stockholm.

Gångfartsområde i kvarter, principsektion mot park. Gatubredd från 12 m.
Ej i skala

GÅGATA/GÅNGFARTSOMRÅDE

Gångfartsområdena utformas som lugna, mer småskaliga stadsrum. Rörelsen sker på de gåendes villkor. Plats finns för umgänge, service och aktiviteter att spilla ut i gatan. Gatorna är en del av stadens livsmiljö. De knyter samman de centrala torgen och parkerna. De utgör viktiga länkar för att tryggt och enkelt kunna röra sig mellan stadscentrum, arbete, bostad och skola. De ska utgöra en trygg plats för alla åldrar och fungera som en social vistelseyta.

Upplevelsen ska vara mer ombonad och materialmässigt mer bearbetad än för omgivande gator. Träd, planteringsytor, bearbetad mark och generös möblering ger en platsliknande karaktär som möjliggör vistelse. Ett enhetligt uttryck med sammanhängande material utan kantstenar eller andra nivåskillnader stärker funktionen av gemensam plats där trafik sker på gåendes villkor.

Träd och planteringar är ett viktigt inslag. Träd i rader, dungar eller som större vårdträd på fickplatser ger variation även om ytan är begränsad. Planteringsytor är tydligt avgränsade och kan bestå av regnträdgårdar, tåliga, frodiga låga buskar eller perenner. Växtvalet ska anpassas för att stödja pollineringsstjänster. Skelettjordar används för att fördröja dagvatten.

Träd, planteringar och vistelseytor varierar i läge för att skapa en viss sick-sack rörelse som håller nere fordonens hastighet. En obruten siktlinje håller ihop gatan men bör i delar brytas upp för att skapa varierade upplevelser utifrån de gåendes tempo.

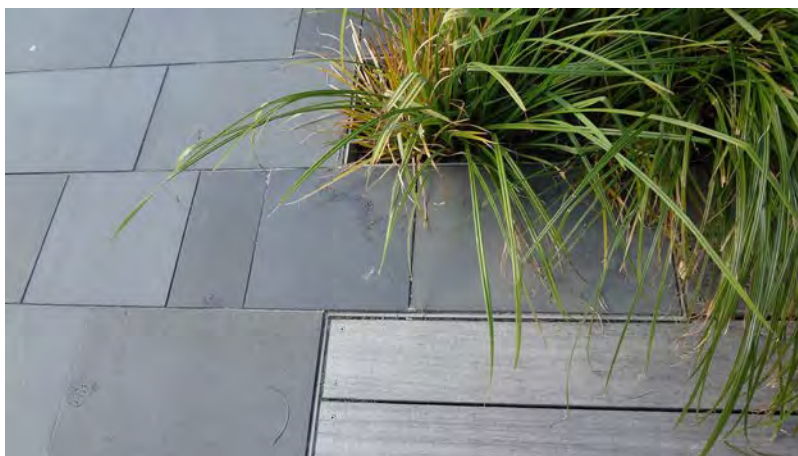
Gatorna belyses med funktionell, behaglig ljussättning. Linspänd armatur kan vara ett alternativ för smalare gator och bidra till att stärka upplevelsen av samland gemensam vistelseyta. Gångator skiljer sig från gångfartsområden på så vis att fordons trafik i regel är förbjudet med undantag för vissa transporter av varor och rörelsehindrade.

Några värden som bör utvecklas är:

- Träd och växtbäddar med varierade arter som ger säsongsupplevelser, bidrar till den lokala biologiska mångfalden och stödjer pollinatörer. Inslag av bärande träd och buskar gynnar även fåglar och insekter.
- Möblering i soliga lägen som möjliggör umgänge, reflektion, långvarig vistelse.
- Bearbetade markmaterial som ger en sammanhängande, platsliknande karaktär.
- Fickparker/fickplatser i strategiska lägen med inslag av lek, lekfullhet, konst, aktivitet.
- Service i strategiska lägen och möjlighet för handel, café/restaurangverksamhet.
- Växtbäddar ska också kunna ta hand om, rena samt fördröja dagvatten. Växter ska vara robusta och tåla både torka och fukt.

Körbart gångfartsområde i Köpenhamn.

Gångfartsområdena är nära kopplade till de boendes livsmiljö och ska möjliggöra ett aktivt stadsliv och ge plats för både aktiviteter och vistelsezoner. Mot parker och skolgård ges gångfartszonen en tydlig gräns så att gatan får ett rum som ramar in av exempelvis vegetation eller en låg mur.

Gångfartsområde i bostadskvarter med stadsgrönka och dagvattenhantering.

Gångfartsområde i bostadskvarter. Vallastaden. Linköping.

Sociodukt. Principsektion
bredd 35 m. Ej i skala

Sociodukt Puente-Oblicue, Madrid.
© fotograf Jeroen Musch

Sociodukt Puente-Oblicue, Madrid.
© fotograf Jeroen Musch

Ett samlande rekreativ stråk för alla trafikslag.

Utformningen ska möjliggöra en rörelse för gående och cyklister som upplevs grönskande och rekreativ även om annan trafik också ska få plats. Växtval ska gynna den lokala biologiska mångfalden. Utformningen ska ge förutsättningar för en sammanhängande grönstruktur där Flemingsbergsdalen knyts till Flemingsbergsvåtmark över tvärförbindelsen.

SOCIODUKT

Mellan Flemingsbergsdalen och Solgård föreslås en sociodukt som kopplar samman områdena när Tvärförbindelse Södertörn är utbyggd. Sociodukten möjliggör en fortsatt god koppling för alla trafikslag, men ska upplevas som en förlängning av ett grönt stråk med fokus på gående, cyklister och kollektivtrafik.

Sociodukten ska planeras och utformas som en grönskande bro med generösa mått för en attraktiv och trygg passage för både människor och djur. Passagen utgör en viktig rekreativ och ekologisk koppling till Flemingsbergs våtmark och är en betydelsefull länk för den sammanhängande grönstrukturen.

Några värden som bör utvecklas är:

- God landskapsinpassning avseende upplevelsen av sociodukten som stadslänk i landskapet. Bullerskydd och skydd mot störande ljus så att en god vistelsemiljö kan uppnås.
- Tillräckligt bred för en varierad vegetation av olika höjd och täthet. Tillräckliga jorddjup.
- Naturlik miljö med rekreativa vistelsevärden. Möjligheter för fauna att röra sig över den barriär som Tvärförbindelsen utgör.
- Ska gynna lokal biologisk mångfald samt bidra till att mildra effekterna av ekologisk fragmentering av infrastruktur.

Grönt stråk Salon de Pinos
© fotograf Jeroen Musch

Ett varierat växtval med inslag av bärande buskar stödjer fågelliv och insekter.

